

(əvvəli 18 və 20 may tarixli saylarımızda)

Bu cəsur insanın fədakarlığı sayəsində parlaq həyatının xalqın taleyinə işıq təkı saçıldığı o gün - Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il 14 iyul tarixli plenumunda 46 yaşlı Heydər Əliyevin Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi seçilərək 1982-ci ilə qədər Azərbaycan SSR-ə rəhbərlik etdiyi dövrdə bu iti zəkalı, uzağı görən siyasətçinin, dəmir əlin sahibinin gücü sayəsində idarəçiliyin möhkəmləndirilməsi, kadrlara qarşı tələbkarlığın artırılması nəticəsində iqtisadi-sosial sahədə böyük nailiyyətlərin əldə edildiyi də xatırlandı. Ardınca ömrün yüksəliş illərinin bir pilləsində - 1982-ci ilin dekabrında Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsi Siyasi Bürosunun üzvü seçilməsi, SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsinə təyin edilməsi də fəxarət hissi ilə yada salındı. Bu illərdə O, bir azərbaycanlı olaraq böyük çətinliklər, həsəd və paxıllıqdan doğan maneələr içərisində öz dəyanətini, məğrurluğunu itirmədən vətəninin başının üstünü almış təhlükələri mərdliklə uzaqlaşdırma bilmişdi. Zamanı gələndə özünün istəyi ilə bu vəzifədən istefa verməyi də bacarmışdır...

Bu dahi insanın həyatı başdan-başa əziyyətlər, mərhumiyyətlərlə dolu olub. Lakin o Azərbaycanın inkişafı, müstəqil dövlət kimi qüdrətli olması yolunda cəsarətlə mübarizə aparmışdır. Bu yolda bir səməndər quşu kimi özünü odlara yaxması, yalnız vətəninə, xalqına, onun dilinə bəslədiyi böyük məhəbbəti sayəsində olmuşdur... Dostlar söhbətlərində bu böyük şəxsiyyətin nadir keyfiyyətlərini də xatırlatmaqla, özlərinin də Ona böyük inamlarını bildirirdilər.

Əlbəttə, onun ömrü yolu fədakarlıqları, qurub-yaratmaqla, həyatımızın bütün sahələrində inkişafa təkan verdiyi xidmətləri ilə zəngin idi. Biz Heydər Əliyevə bütün bunları, üstəlik, xalqın ağır illərində, 1990-cı ilin qanlı 20 Yanvar hadisələrində xalqının böyük oğlu kimi səsinə ucaltdığını, ona siyasi qiymət verdiyini də unutmadığımızı izhar edirdik...

Vaxt ötdü, zaman keçdi. Elə bir məqam da gəldi ki, ölkə xarici və daxili düşmənlərin caynağında çabalayırdı. Azərbaycanın tikələnmək, parçalanmaq qorxusu yaranmışdı. Belə bir vaxtda xalqın içindən onun boyu

göründü. Vətənin xilasını yalnız bu qüdrətli, güclü, vətənpərvər oğulun gücünə, qüdrətinə möhtac idi. Odur ki, xalqın təkidli xahişlərini nəzərə alan Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldi. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Ölkə dağılmış vəziyyətdə idi. Onu dirçəltmək, yenidən qurub-yaratmaq lazım idi. Heydər Əliyev bütün bunları bacardı... Mən də, dostum Nahid də hadisələrin təfərrüatına varmadan, ancaq olduqca mühüm məqamları Heydər Əliyevə danışdıqca, onun gözləri hara isə uzaqlara dikilir, üzün nurlanırdı. Nəse düşünür, xeyallara dalırdı. Amma bizi də çox diqqətlə dinləyirdi...

Onun Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışı ilə ölkənin ictimai-siyasi, sosial, iqtisadi, elmi-mədəni həyatında, beynəlxalq əlaqələrində dönüş yarandı, elmi əsaslara, beynəlxalq norma və prinsiplərə uyğun müstəqil dövlət quruculuğu prosesi başlandı. Azərbaycan dövlətçiliyinin mövcudluğuna böyük təhlükə olan 1994-cü il oktyabr və 1995-ci il mart dövlət çevrilişi cəhdlərinin qarşısı alındı, dövlət müstəqilliyi qorunub saxlandı, silahlı yolla hakimiyyətə gəlmək cəhdlərinə son qoyuldu. Bundan sonra ölkənin hərbi və iqtisadi qüdrəti dirçəlməyə, mədəni inkişafımız yüksəlməyə başladı...

Mən də, Nahid də bu dirçəliş, yüksəliş illərini ehtiva edən dövlət və xalq əhəmiyyətli hadisələri bir-birinin ardınca söyləməkdə davam edirdik. İcimizdə isə sevincimiz aşırıb-daşır, üz-gözüümüz nurlanır, ona ali bir şəxsiyyət, dövlət xadimi olaraq bəslədiyimiz böyük ehtiramı səmimiyyətlə açıqlaya bildiyimizdən bir rahatlıq duyurduq. Onu da qeyd edirdik ki, O, özünün yenidən qurub-yaratdığı Azərbaycanın memarıdır. Əlbəttə, bu təkcə bizim deyil xalqımızın ona verdiyi dəyər idi. Çünki bu vüsətli inkişafın nəticəsi idi ki, xarici dövlətlərin öl-

kəməzə olan marağı artır, onlar bütün sahələrdə bizimlə əməkdaşlığa başlayırdılar. Azərbaycanda baş verən bütün tarixi hadisələr, ölkə naminə atılan iri addımlar, uğurla həyata keçirilən irimiqyaslı layihələr də məhz bu böyük İnsanın adı ilə bağlı idi. Və nə xoş ki, Heydər Əliyevin ideyaları, siyasi kursu bu gün onun layiqli varisi Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük səriştə və bacarıqla davam etdirilir...

Heydər Əliyevin gələcəkdə, 1969-cu ildə Azərbaycan SSR Kommunist Partiyasının birinci katibi və 1993-cü ildə ümumxalq səsverməsi yolu ilə Müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsinə seçildəndən sonra onun xalqı üçün gördüyü əvəzsiz və tarixi xidmətləri haqqında, 1957-ci ildə Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin gənc əməkdaşı, əks-kəşfiyyat şöbəsinin zabiti, yoldaş Heydər Əliyevə danışmış sözü-müzü tamamladıqdan sonra ortaya dərin, bir qədər də uzun sürən sükut çökdü. Bu sükutu yalnız otaqda olan böyük və kəfkarlı qara saatin səsi pozurdu.

Hələ izahatımız zamanı bizi diqqətlə dinləyən və əşyalarımıza göz gəzdirən yoldaş Əliyev birdən özünəməxsus tərzdə dodaqaltı gülümsünərək dedi:

-Dediklərinizin həqiqət olub-olmadığını dəqiq bilmirəm. Amma müəyyən qədər, hələ heç bir kəs bilmədiyi, mənim hələ ki, yalnız xəyallarımda dolayan, qəlbimə hakim kəsilən gələcək arzularım barədə danışdınız... Bu da sizin fəhminizdir. Bəs gələcəkdən gəlməni də daha nə ilə sübut edə bilərsiniz?

Deyəsən, üzümüze gün doğurdu. Mən qəlbimə axan inam işığını gizlətmədən sevincle dilləndim:

-Yoldaş Əliyev, bizim saxlanıldığımız yerin yaxınlığındakı açıq kafedə dostumun əl kompüterini şarjdadır. Əgər ora qayıdıb kompüterini bura gətirsələr, biz Sizə danışdıqlarımızı kompüterin yaddaşından bir film kimi

də nümayiş etdirə bilərik.

O, təəccüblə, amma sakit səsle heyretini gizlədə bilmədi:

-Əl kompüterini? Şarj? Kompüterdə film?

Mən cəld əlavə etdim:

-Bəli, axı biz XXI əsrin 2-ci onilliyindən gəlmişik...

O, müdrikcəsinə, səbirlə bu fikirlərin qarşılığında özünün də bu hadisəyə yanaşmasını açıqladı:

-Gəlin belə danışaq... Onsuz da mən sizi şübhəli şəxs qismində yaxalandığınız hadisə yerinə aparıb izahat almalyam. Elə siz deyən o cihazı da oradakı kafedən götürüb, bir dəlil kimi o filmi göstərərək məni gələcəkdən gəldiyinizə inandırmalısınız. Əgər, bu inamı yarada bilmənsəniz...

Bu dəfə Nahid sevincək dilləndi:

-Razıyıq, yoldaş Əliyev. Təki ora çatıb hər şeyi sizə göstərə bilək. Onda Siz bizə inanacaqsınız. Sizin inamınızı qazanmaq da bizə böyük şərəfdir.

Beləcə, növbətçi zabıt tərəfindən yenidən əllərimiz qandallandı. Bizi yenidən qəhvəyi Uaz avtomobilinə mindirdilər və zabıt Əliyevin rəhbərliyi və 2 nəfər də hərbi konvoyun nəzarəti altında çimərliyə gətirdilər.

Burada bizi avtomobildən düşürdülər. Nahidlə mən konvoyların müşayiəti ilə yaxınlıqdakı kafeyə, əl kompüterinin arxasınca yollandıq. Zabıt Əliyevin də bizimlə gəlib-gəlmədiyini bilmək üçün gedə-gedə arxaya boylananda onun bizi məhrəban nəzərlərlə, işıqlı simasından süzülən təbəssümlə arxamızca baxdığını gördük...

... Bu nədir? Elə bil kimsə üzümə su çiləyir... Qulağıma qarışıq səslər gəlirdi.

-Ay bala, ay oğul, ayılısanız! Gün sizi yandırdı ki!

Gözlərimi açanda özümüzü sahilə uzanmış vəziyyətdə, bir neçə nəfəri də başımızın üstündə gördüm.

Onlardan yaşlısı qayğıkeşliklə xəbər aldı:

-Ay oğul, yaxşısınız? Başınız gicəllənmir ki? Belə qaynar istidə açıqlıqda uzanıb yatmaq olar? Çətininizi də külək aşırıb... Gör bir rənginiz nə gündədi, bizi yaman qorxutdunuz. Vəziyyətiniz necədir? Bəlkə həkim çağırmaq?

Mən bu qarışıqlıqda hələ bir şey anlamırdım. Odur ki, key vəziyyətdə xəbər aldım:

-Biz haradayıq?

Kişi halımıza yanarmış kimi vaysılandı:

-Vay, yazıq uşaqlar. Heç harada olduqlarını da bilmirlər... Ay bala, çimərlikdəsiniz, Bilgəhdə... Gün təpənizə yaman döyəcəliyib...

İkimiz də yerimizdən qalxaraq küləyin aşırıdığı toxunma qamış çətiri yerinə bərpa etdik və bizə yardım edənlərə isə minnətdarlıq bildirərək hər şeyin normal olduğunu söylədik.

Bu zaman Nahid bir az yorğun, bir qədər də həyəcanla dedi:

-Yatmışdıq... Heç bilirsən yuxuda nə gördüm? Bayaq gələndə yolda söhbət edirdik eee... Danışsam, inanmazsan... Amma bu realdır...

Mən də böyük bir sirr açmış kimi dostuma tərəf astadan səsləndim:

-Nahid, mən də onu gördüm. üzbəüz, rahatca söhbət edirdik.

Yəqin etdim ki, Nahid söhbətin kimdən getdiyini bilse də, qəhrəmanımın adını dilimdən eşitmək istəyirdi.

-Kimi?

-Necə kimi?! Onu - ulu öndər Heydər Əliyevi!

Mən çətinin altında əyləşərək yerimi rahatlayıb ona yuxuda gördüklərimi danışmaq istəyirdim ki, birdən çimərliyin səsgücləndiricilərdən ətrafa Rəşid Behbudovun ifasında səslənən bəstəkar Cahangir Cahangirovun "Alagöz" mahnısı yayıldı. Mahni səsləndikcə, qəlbimizə sanki xoş duyğular axır, biz də bu ecazkar mahnının sədaları altında özümüzü rahat və xoşbəxt hiss edirdik...

Nicat KAMRANOĞLU,
AMEA Fəlsəfə İnstitutunun aparıcı elmi işçisi,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru.